

Fostering Agricultural Markets Activity II (FARMA II)

This assistance is from the American and Swedish people

Javni poziv za dostavljanje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava

Inovacije, osnaživanje žena i promocija u sektoru poljoprivrede

Osnovni podaci	
Poziv na broj:	RFA- 010-2019
Naziv:	Inovacije, osnaživanje žena i promocija u sektoru poljoprivrede
Datum objavljivanja:	4. septembar 2019.
Rok za postavljanje pitanja:	20. septembar 2019.
Rok za podnošenje zahtjeva:	4. oktobar 2019.
Period razmatranja zahtjeva:	Od 7. oktobra do 22. novembra 2019.

USAID/Sweden Projekat razvoja tržišne poljoprivrede II, FARMA II (Projekat), kojeg zajednički finansiraju Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vlada Švedske, a realizuje Cardno Emerging Markets USA, Ltd., poziva kvalifikovane, zakonski registrovane bosanskohercegovačke neprofitne, profitne i nevladine organizacije (NVO) da dostave zahtjeve za dodjelu bespovratnih sredstava za realizaciju aktivnosti u oblasti Inovacija, osnaživanja žena i promocije u sektoru poljoprivrede.

Zahtjevi moraju biti primljeni **najkasnije do 4. oktobra 2019. godine**. Podnosioci zahtjeva moraju zadovoljiti kriterije podobnosti koji se odnose na ovaj Javni poziv za podnošenje zahtjeva (RFA). Ovaj Poziv je namijenjen za zahtjeve za dodjelu bespovratnih sredstava u cilju podrške održivom ekonomskom rastu, povećanju zaposlenosti, povećanju prodaje i izvoza, povećanju prihoda u domaćinstvima, te unapređenju standarda kvaliteta i trgovinske razmjene.

Projekat poziva kvalifikovane pružaoce usluga poslovnog razvoja i proizvođačke organizacije da prisustvuju informativnom sastanku u vezi sa ovim Javnim pozivom koji će se održati prema sljedećem rasporedu (informacije o tačnoj lokaciji održavanja informativnih sastanaka biće objavljene na internet stranici Projekta i poslane direktno registrovanim organizacijama):

Mjesto	Datum	Vrijeme
Banjaluka (Privredna komora RS – područna privredna komora Banja Luka)	16. septembar 2019.	11:00
Sarajevo (Vanjskotrgovinska komora BiH)	18. septembar 2019.	11:00
Mostar (Federalni agromediteranski zavod)	19. septembar 2019.	11:00
Tuzla (Kantonalna privredna komora Tuzla)	20. septembar 2019.	11:00

Bilo koja promjena datuma/lokacije će biti pravovremeno objavljena na web stranici Projekta, www.farmabih.ba, kao i direktno putem email adrese registrovanih učesnika. Molimo zainteresovane za učešće na informativnim sastancima da potvrde svoj dolazak najkasnije **do 12.**

septembra 2019. godine putem email adrese grants@farmabih.ba. **Preporučuje se prisustvo jednom od ovih informativnih sastanaka.**

Bespovratna sredstva će biti dodijeljena i realizovana u skladu s propisima vlade SAD-a koji regulišu grantove u skladu sa ugovorima i internim politikama projekta FARMA II za upravljanje grantovima. Izabrani podnosilac zahtjeva će biti odgovoran da osigura postizanje navedenih ciljeva granta. Molimo pogledajte Sekciju 1 – Opis mogućnosti finansiranja gdje su u potpunosti navedeni ciljevi i očekivani rezultati.

Ovaj Javni poziv sadrži sljedeće sekcije:

1. Sekcija 1 – Opis mogućnosti financiranja
2. Sekcija 2 – Informacije o grantu
3. Sekcija 3 – Informacije o kvalifikovanosti
4. Sekcija 4 – Informacije o zahtjevu i procesu podnošenja zahtjeva
5. Sekcija 5 – Informacije o obradi zahtjeva
6. Sekcija 6 – Informacije o dodjeljivanju i administrativne informacije
7. Sekcija 7 - Ovlaštenja/Važeći propisi
8. Sekcija 8 – Dodaci

U skladu sa 2 CFR 200 pododjeljak E i 2 CFR 700.13, politika USAID-a je da ne finansira generisanje profita u sklopu svojih instrumenata pomoći. Međutim, svi razumni, dodjeljivi i dopušteni troškovi, bilo direktni ili indirektni, koji se odnose na aktivnosti granta i koji su u skladu sa primjenjivim standardima troškova 2 CFR 200 pododjeljak E za neprofitne organizacije i obrazovne institucije i Zakonom o javnim nabavkama (FAR) Dio 31 za profitne organizacije, mogu se isplatiti po osnovu ovog granta.

Projekat zadržava pravo da finansira neke ili da ne finansira nijedan od dostavljenih zahtjeva. Objavljivanje ovog Javnog poziva ne predstavlja obavezu Projekta da dodijeli sredstva, niti obavezuje Projekat da plati bilo kakve troškove koji nastanu u procesu pripreme i dostavljanja zahtjeva. Nadalje, Projekat zadržava pravo da odbije bilo koji ili sve zahtjeve koje primi ukoliko se smatra da nisu u skladu sa interesima Vlade Sjedinjenih Američkih Država. Podnosilac zahtjeva na svoj rizik dostavlja zahtjev. Također, ukoliko sredstva ne budu dodijeljena sve troškove pripreme i dostavljanja zahtjeva snosi podnosilac zahtjeva.

Podnosioci zahtjeva trebaju dostaviti sva pitanja vezano za ovaj Javni poziv u pisanoj formi putem emaila na adresu grants@farmabih.ba. Krajnji rok za primanje pitanja za pojašnjenje/obrazloženje je **25. septembar 2019. godine**. Nakon ovog datuma pitanja se više neće primati. Podnosioci zahtjeva trebaju dostaviti zahtjeve u pisanoj formi na jednu od sljedećih adresa:

USAID/Sweden FARMA II Fra Anđela Zvizdovića 1B/18 71000 Sarajevo	USAID/Sweden FARMA II Vidovdanska bb/1 (Poslovni centar Krajina) 78000 Banja Luka
--	---

Osim štampane verzije, podnosioci trebaju dostaviti zahtjeve i elektronskim putem (sačuvane kao posebne datoteke u Microsoft Word ili ekvivalentno tome i PDF formatu), na email adresu grants@farmabih.ba. Krajnji datum za dostavljanje zahtjeva je 4. oktobar 2019. godine, do 16:00h po lokalnom bh. vremenu. Zakašnjeli zahtjevi se neće razmatrati.

Sekcija 1 – Opis mogućnosti financiranja

1.1 Osnovne informacije

USAID/Sweden Projekat razvoja tržišne poljoprivrede II (FARMA II) u BiH kojeg finansira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vlada Švedske realizuje Cardno Emerging Markets USA, Ltd. (Cardno). Svrha Projekta USAID/Sweden FARMA II je stvaranje mogućnosti poljoprivrednim proizvođačima i prerađivačima putem pružanja pomoći njihovim organizacijama da usvoje EU i međunarodne standarde u proizvodnji novih proizvoda i proširenju pristupa tržištu, te da pomogne BiH u primjeni poljoprivredno-prehrambenih propisa koji ispunjavaju međunarodne zahtjeve. Projekat će omogućiti da bh. građani koji se bave poljoprivredno-prehrambenim djelatnostima usvoje EU i međunarodne standarde i nove tehnologije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, da proizvode nove visokovrijedne proizvode i da povećaju pristup tržištu.

1.2 Opis programa

1.2.1 Opšte informacije o dodjeli bespovratnih sredstava

Ovaj poziv za dostavljanje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava obuhvata tri različita paketa i podnosioci zahtjeva se mogu prijaviti za podršku u okviru jednog paketa ili kombinovati dva ili tri paketa. Navedena tri paketa su:

- Paket 1: Inovacije u poljoprivredi
- Paket 2: Ekonomsko osnaživanje žena, mladih, marginalizovanih grupa i novoosnovanih (“*start-up*”) organizacija
- Paket 3: Promotivne i druge relevantne aktivnosti za povećanje prodaje

Opšte informacije za svaki od paketa date su u nastavku.

Potreba za inovacijama u poljoprivredi

Projekat USAID/Sweden FARMA II planira podržati i podstaći upotrebu inovativnih tehnologija i/ili aktivnosti u poljoprivrednom sektoru BiH, kao i povećanu upotrebu pametnih tehnologija za borbu protiv klimatskih promjena, što će dovesti do rasta produktivnosti i veće održivosti.

Prosječni prinosi većine poljoprivrednih proizvoda u Bosni i Hercegovini često su znatno ispod prosjeka zabilježenih u Evropskoj uniji i zemljama u okruženju. Takvi prinosi, u kombinaciji sa skromnim podsticajima za većinu proizvodnji, imaju za rezultat proizvode koji su na tržištu često skuplji od proizvoda iz uvoza. To zauzvrat dovodi do značajnog deficita u spoljnotrgovinskoj razmjeni, koji za 2018. godinu iznosi oko dvije milijarde KM. Proizvođači u Bosni i Hercegovini moraju uvesti inovativne tehnologije i prakse kako bi unaprijedili produktivnost i bili konkurentniji. Očekuje se da inovacije podržane u okviru ovog poziva unaprijede efikasnost proizvodnje i omoguće dodanu vrijednost, što će dovesti do povećanja prodaje.

Dodatni problem koji opterećuje poljoprivredu BiH je slabo prilagođavanje klimatskim promjenama. U posljednjih pet godina, poljoprivredni proizvođači u Bosni i Hercegovini suočavali su se s različitim klimatskim uslovima, uključujući sve vrste ekstremnih vremenskih nepogoda (poplave, mrazovi, kasni snijeg, suše, tuča, vrući vjetrovi, oluje i slično). U nedostatku pametnih

tehnologija za borbu protiv klimatskih promjena, vremenske nepogode su dodatno smanjile prosječne prinose i dodatno oslabile ukupnu konkurentnost poljoprivrednih proizvođača u BiH.

Potreba za ekonomskim osnaživanjem izabranih ciljnih grupa

U okviru drugog paketa koji je sadržan u ovom pozivu, ovaj Javni poziv za dostavljanje zahtjeva za bespovratna sredstva (RFA) namijenjen je proizvođačkim organizacijama (PO) u poljoprivrednom sektoru u Bosni i Hercegovini i stavlja težište na žene, mlade, marginalizovane grupe i novoosnovane organizacije. **Marginalizovane grupe**, u najmanju ruku, podrazumijevaju romsko stanovništvo, osobe s invaliditetom, LGBTI zajednicu, manjinske povratnike i učesnike rata - u svim slučajevima mora postojati pravno lice koje je u vlasništvu, pod upravom ili zapošljava pripadnike tih grupacija. **Novoosnovane organizacije** su nedavno osnovana pravna lica (0-2 godine), a da bi bile podobne za ovaj poziv moraju imati najmanje jedan komplet zvaničnih finansijskih izvještaja. Težište ovog paketa je uvođenje rješenja za dodavanje vrijednosti i poboljšanje pristupa tržištima za odabrane ciljne grupe, u sektorima mlijeka, voća i povrća, ljekobilja, pčelarstva ili peradarstva.

Na osnovu terenskih iskustava projekta FARMA II, žene, mladi, marginalizovane grupe i novoosnovane organizacije često se bave aktivnostima u oblasti primarne proizvodnje, uz postojanje vrlo niskog nivoa dodane vrijednosti u procesu proizvodnje, zbog čega su oni izloženi uticaju klimatskih i tržišnih promjena. Primarna proizvodnja generiše vrlo nisku maržu, što također ostavlja vrlo malo prostora za dodatna ulaganja i razvoj. To ima za rezultat negativan poslovni tok i većina malih preduzeća koja ne prerastu primarnu proizvodnju zatvaraju svoje poslovanje u roku od 10 godina.

Drugi izazov za novoosnovana preduzeća i mala preduzeća u poljoprivredi koja su u vlasništvu/pod upravom žena, mladih i marginalizovanih grupa jest taj što oni obično ovise o posrednicima koji njihove proizvode prodaju krajnjim potrošačima. Na primjer, žene u mljekarskom sektoru su uglavnom fokusirane na proizvodnju mlijeka, a svoje mlijeko predaju preko zadruga prerađivaču, koji zatim dodaje vrijednost i putem maloprodaje prodaje proizvode krajnjim potrošačima. Čak i ako žene proizvode sir, obično postoji integrator koji sir sakuplja od nekoliko žena i plasira ga na tržište. Dodavanje vrijednosti i skraćivanje lanaca distribucije utiče na povećanje marže i unapređuje održivost tih malih preduzeća. Iako su tržišni integratori od vitalnog značaja za uspjeh velikog broja proizvođača, mi pozdravljamo mogućnosti koje donosi širenje poslovne neovisnosti i generisanje veće marže od prodaje.

Potreba za promotivnim i drugim aktivnostima koje imaju za cilj povećanje prodaje

Treći paket u okviru ovog poziva ima za cilj da podrži promotivne i druge aktivnosti koje imaju pozitivan uticaj na prodaju za organizacije iz poljoprivrednog sektora. Ključni cilj ovog paketa je povećanje prodaje izabranih poljoprivrednih organizacija.

Analiza sektora od strane projekta FARMA II pokazala je da, u mnogim slučajevima, privatne inicijative u sektoru poljoprivrede u BiH uglavnom počinju s proizvodnjom i postepeno se razvijaju prema tržištu. Ovaj proces može trajati godinama, a u nekim slučajevima čak i nakon pet ili više godina preduzeća još uvijek ne preduzimaju dovoljno promotivnih i drugih aktivnosti za poboljšanje svoje tržišne pozicije. Kao uzrok često se navodi nedostatak budžeta ili nedostatak dobrih rezultata promotivnih aktivnosti iz proteklog perioda. U većini slučajeva preduzeća u poljoprivredi su mikro ili mala preduzeća, tako da im nedostaju ljudski resursi za osmišljavanje i provođenje određenih aktivnosti vezanih za unapređenje prodaje. Konačno, mnogi mali

preduzetnici nisu vični poslovima kao što su grafički dizajn, standardizacija proizvoda i certificiranje, organizacija promotivnih aktivnosti, uključujući oglašavanje, B2B događaje, posjete sajmovima i druge relevantne aktivnosti.

Projekat USAID/ Sweden FARMA II također ima za cilj da poboljša integrisanje aktivnosti agrobiznisa i ruralnog razvoja u rastući sektor turizma u BiH. Turizam u BiH bilježi godišnji rast od 10%, ali poljoprivredni sektor to do sada većim dijelom nije iskoristio. Iz tog razloga, projekat FARMA II u okviru ovog paketa želi podržati bolje veze između proizvođačkih organizacija i domaćih i stranih turista. Strani turisti, koji u sve većem broju dolaze u BiH, ne doživljavaju pun gurmanski potencijal BiH i lokalno proizvedenih, visokokvalitetnih proizvoda. To znači da ni agrobiznisi ni preduzetnici u turizmu nemaju onolike koristi koje bi mogli imati ali uz veću saradnju. Saradnja između ova dva sektora mogla bi imati ogroman ekonomski efekat na proizvođačke organizacije u ruralnim područjima, koje bi mogle uvelike diversifikovati svoje proizvode i stvoriti nova tržišta. Ovo takođe predstavlja visok potencijal za veće zapošljavanje žena u ruralnim područjima. Podnosioci zahtjeva trebaju osigurati da se predložene aktivnosti ne preklapaju ili ne sudaraju s drugim donatorskim projektima (npr. Via Dinarica), iako je saradnja kroz koordinaciju dobrodošla, te da se od tih aktivnosti mogu očekivati jasni rezultati tokom perioda trajanja projekta.

Osim što je direktno namijenjen proizvođačkim organizacijama, ovaj je paket otvoren i za pružaoce usluga razvoja poslovanja, kao što su marketinške agencija, sertifikacijska tijela ili agencije koje pripremaju organizacije za certifikaciju, agencije za grafički dizajn, organizatore događaja i ostale relevantne organizacije. Poželjno je da ti kandidati sačine prijedloge koje obuhvataju više od jedne proizvođačke organizacije, po mogućnosti iz istog sektora. Više o ovom pitanju potražite u sekciji o ilustrativnim aktivnostima.

1.2.2 Svrha

Svrha ovog Javnog poziva je da podrži proizvođačke organizacije u poljoprivredi da poboljšaju prodaju i povećaju svoju ukupnu konkurentnost na tržištu. Ova aktivnost obuhvata ciljne sektore projekta FARMA II: mljekarstvo, peradarstvo, voće i povrće, ljekobilje i med. U skladu s relevantnim osnovnim informacijama za svaki od paketa obuhvaćenih ovim pozivom, svrha ovog poziva također se može razložiti po pojedinačnim paketima.

Paket 1: Inovacije u poljoprivredi

Osnovna svrha Paketa 1 je da pomogne organizacijama u privatnom sektoru u uvođenju inovativnih tehnologija i/ili praksi u poljoprivrednom sektoru, uvođenju novih proizvoda ili usluga, otvaranju inovativnih kanala distribucije, uključivanju u inovativne promotivne prakse i/ili provođenju drugih relevantnih aktivnosti koje imaju za rezultat unapređenje konkurentnosti i povećanje prodaje. Ovim pozivom se također podržavaju relevantna ispitivanja nove opreme ili poljoprivrednih inputa u uslovima BiH, kako bi se dokumentovale i kvantificirale očekivane koristi za privatni sektor, a proizvođačkim organizacijama omogućilo da saznaju više o dostupnim inovacijama.

Pored toga, ovaj Javni poziv ima za cilj da podrži veću upotrebu pametnih tehnologija za borbu protiv klimatskih promjena, smanjenje iskorištavanja prirodnih resursa (poput vode ili goriva) ili

repromaterijala u poljoprivredi (poput pesticida i đubriva) i da na druge načine doprinese ciljevima održivog razvoja.

Očekuje se da će aktivnosti predviđene ovim zadatkom poboljšati konkurentnost privatnog sektora, što će dovesti do veće prodaje i/ili izvoza poljoprivrednih proizvoda. Osim toga, inovacije mogu pomoći u smanjenju osjetljivosti sektora na klimatske promjene.

Gdje god je to moguće, projekat USAID/Sweden FARMA II podstiče proizvođačke organizacije na saradnju sa matičnom opštinom, univerzitetima, istraživačkim institutima i/ili udruženjima / savezima inovatora, uključujući učestvovanje u podjeli troškova za opremu u realizaciji predloženih aktivnosti.

Paket 2: Ekonomsko osnaživanje žena, mladih, marginalizovanih grupa i novoosnovanih organizacija

Svrha Paketa 2 je da podrži ekonomsko osnaživanje ciljnih grupa podsticanjem preduzetništva kroz dodavanje vrijednosti s krajnjim ciljem povećanja prodaje i stvaranja radnih mjesta za žene, mlade, marginalizovane grupe i novoosnovana preduzeća. Svrha je takođe jačanje izabranih lanaca vrijednosti povećanjem proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda.

Krajnji cilj aktivnosti je stvaranje preduslova za ekonomsko osnaživanje žena, mladih, marginalizovanih grupa i novoosnovanih preduzeća, što će dovesti do veće prodaje i novih radnih mjesta. U nastavku su navedeni glavni ciljevi takvog pristupa:

- Doprinos ekonomskom napretku u poljoprivredi;
- Podrška intervencijama u odabranim sektorima koje će dovesti do bolje efikasnosti i profitabilnosti proizvodnje;
- Unapređenje konkurentnosti odabranih sektora u BiH povećanjem proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda;
- Poboljšanje marketinga, ambalaže i brendiranja finalnih proizvoda;
- Stvaranje novih radnih mjesta u poljoprivredi za navedene ciljne grupe;
- Promovisanje saradnje i omogućavanje poslovnih veza sa potencijalnim kupcima;
- Povećanje proizvodnje finalnih proizvoda i na taj način povećanje ukupne konkurentnosti sektora sa ciljem da se poveća profitabilnost i prihod;
- Poboljšanje trenutne proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda uvođenjem boljih i inovativnijih tehnologija u cilju povećanja konkurentnosti domaćih proizvoda;
- Povećanje pristupa repromaterijalu u poljoprivredi.

Paket 3: Promotivne i druge relevantne aktivnosti koje imaju za cilj povećanje prodaje

Cilj ovog paketa je da se pomogne proizvođačkim organizacijama da povećaju svoju prodaju ulaganjem resursa u promociju i druge relevantne aktivnosti, poput certifikacije, putovanja s ciljem osvajanja tržišta i učestvovanja na domaćim i/ili međunarodnim sajmovima. Cilj je jačanje napora vezanih za razvoj tržišta i poboljšanje vidljivosti bh. poljoprivrednih proizvođača na lokalnom, regionalnom ili međunarodnom tržištu. Na lokalnom tržištu, ovaj paket ima za cilj promociju poljoprivredne proizvode BiH, ne samo za domaće stanovništvo, već i za turiste.

S obzirom da je ovaj Paket otvoren i za pružaoce usluga poslovnog razvoja, druga svrha je izgradnja kapaciteta organizacija korisnika u provođenju uspješnih promotivnih kampanja.

Kampanje koje su namijenjene pojedinačnim kompanijama treba da jasno definišu u kojoj mjeri će očekivani rezultati uticati na veći broj proizvođača u datom podsektoru i na postojeću promociju kompanije sa sadašnjim budžetom i naporima.

1.2.3 Indikativne aktivnosti

Ovaj Javni poziv obuhvata tri paketa i podnosioci zahtjeva mogu izabrati da li će podnijeti zahtjev za aktivnosti samo iz jednog paketa ili će kombinovati više paketa. U svakom paketu mogu biti sadržane indikativne aktivnosti opisane u nastavku. Ovo nije iscrpna lista i podnosioci mogu slobodno razmotriti druge relevantne investicije, pod uslovom da doprinose specifičnim ciljevima ovog Javnog poziva.

Paket 1: Inovacije u poljoprivredi

Određene indikativne aktivnosti koje mogu biti podržane u okviru ovog Javnog poziva pod Paketom 1 zajedničke su za sve podsektore koje podržava projekat FARMA II (mljekarstvo, peradarstvo, voće i povrće, ljekobilje, pčelarstvo), dok su neke specifične za pojedine podsektore. Aktivnosti su navedene u nastavku:

Zajedničke (svi navedeni podsektori)

- Podrška razvoju inovativnih kanala prodaje i distribucije, uključujući internetske platforme, reklamne pultove za uličnu prodaju i druge relevantne metode za dopiranje do potrošača;
- Uvođenje novih tehnologija koje imaju za cilj smanjenje troškova, upotrebe vode ili goriva, pesticida ili đubriva i/ili poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Podrška relevantnom ispitivanju nove opreme ili repromaterijala u poljoprivredi u uslovima BiH, kako bi se dokumentovale i kvantificirale očekivane koristi za privatni sektor i omogućilo proizvođačkim organizacijama da saznaju više o dostupnim inovacijama. Ta ispitivanja trebaju biti povezana sa proizvodnjom i rezultatima mjerljivim poboljšanjem prinosa.
- Podrška inovativnoj opremi za pakovanje koja bi povećala rok trajanja proizvoda za distribuciju na domaćem i/ili regionalnom tržištu; podrška će biti omogućena i za razvoj nove ambalaže (misli se na opremu) s ciljem privlačenja novih tržišnih segmenata (mala pakovanja za turiste ili HORECA sektor);
- Podrška za proizvodnju dehidriranih ili liofiliziranih proizvoda u svim sektorima, pod pretpostavkom da postoji potražnja za tim proizvodima na tržištu;
- Razvoj novih proizvoda, bilo kao rezultat novih tehnologija (nabavka opreme) ili novih recepata na bazi dodatih sastojaka (angažovanje konsultanta za prehrambenu tehnologiju);

Mljekarski sektor

- Inovativne prakse ishrane radi smanjenja troškova hrane i poboljšanja produktivnosti/mliječnosti po kravi (može uključivati uvođenje relevantnih IT tehnologija);
- Uvođenje novih tehnologija radi povećanja kvaliteta postojećih mliječnih proizvoda ili bolje korišćenje raspoloživih sirovina, uključujući surutku;

- Uvođenje novih praksi relevantnih za uzgoj životinja, koje vode poboljšanju zdravlja životinja, uključujući inovativnu opremu za poboljšanje uslova u staji, što vodi većoj produktivnosti (vezano za rezultate muže, ishrane, kontrole životne sredine ili reprodukcije);
- Inovativne prakse vezane za proizvodnju i/ili preradu kozjeg i ovčjeg mlijeka, uključujući razvoj novih proizvoda ili proizvoda za koje postoji dokazana povećana potražnja i ulazak na nova tržišta;
- Sve stavke navedene u dijelu ‘zajedničke aktivnosti’

Sektor peradarstva

- Istražiti inovativne prakse ishrane koje imaju za rezultat proizvode s dodanom vrijednosti u sektoru peradarstva. Na primjer, dodavanje određenih sastojaka u hranu za životinje može rezultirati mesom ili jajima bogatim Omega 3;
- Inovacije u oblasti zbrinjavanja peradarskog otpada što ima za rezultat pretvaranje otpada u dobit; Ovo takođe može obuhvatiti inovacije u upravljanju otpadom od peradi;
- Uvođenje inovativnih tehnologija za pokretanje novih diversifikovanih i/ili proizvoda sa dodanom vrijednosti na domaćem tržištu (poput purećeg ili guščjeg mesa, mariniranih mješavina za roštilj i slično);
- Podrška relevantnim promotivnim kampanjama s ciljem povećanja potrošnje pilećeg mesa tokom zimskih mjeseci;
- Podrška uvođenju novih principa uzgoja (slobodno držanje, nove vrste kaveza i slično) u skladu sa EU standardima
- Promotivne aktivnosti čiji je cilj popularizacija potrošnje mesa i jaja peradi među novim ciljnim grupama, uključujući djecu;
- Sve stavke navedene u dijelu ‘zajedničke aktivnosti’

Sektor voća i povrća (VIP)

- Podrška inovativnim rješenjima za hlađenje na farmama za proizvode namijenjene tržištu svježih proizvoda;
- Uvođenje novih tehnologija radi povećanja kvaliteta i poboljšanja produktivnosti; uključujući proizvodnju na supstratima i proizvodnju u zaštićenim prostorima (plastenici, visoki tuneli, itd.) za kulture koje se tradicionalno ne proizvode na takav način; što dovodi do produžavanja proizvodne sezone i veće profitabilnosti.
- Podrška proizvodnim konceptima inovativnim za BiH, koji su prilagođeni da odgovore na promjenjive klimatske uslove (tehnologije protiv mraza, kao što su mašine za orošavanje ili uduvavanje vjetra);
- Podrška inovativnim tehnologijama (IT rješenja) koje imaju za rezultat smanjenu upotrebu pesticida;
- Sve stavke navedene u dijelu ‘zajedničke aktivnosti’

Sektor ljekovitog i aromatičnog bilja:

- Uvođenje novih tehnologija kako bi se omogućilo prerađivačima ljekovitog i aromatičnog bilja da ponude inovativne proizvode domaćim i međunarodnim kupcima, uz upotrebu domaćih sirovina. To može uključivati opremu koja bi omogućila destilerijama da, pored eteričnih ulja, ponude nove proizvode za nove segmente tržišta.

- Diversifikacija u proizvodnji i preradi, uključujući veću proizvodnju proizvoda s dodanom vrijednošću; to može uključivati uzgoj novih biljaka, uvođenje malih pakovanja sušenih divljih gljiva, eterična ulja za aroma-terapiju, prirodnu kozmetiku s novim sastojcima, itd.;
- Sve stavke navedene u dijelu ‘zajedničke aktivnosti’

Sektor pčelarstva

- Podrška selećem pčelarstvu, SMS/digitalnim košnicama i drugim inovativnim rješenjima s ciljem povećanja prosječnih prinosa;
- Uvođenje novih tehnologija koje omogućavaju diversifikaciju proizvodnje (polen, propolis, matična mliječ, pčelinji otrov, pčelinja pogača, itd.) i povećavanje proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednošću;
- Uvođenje novih tehnologija ili procesa, koji imaju za rezultat proizvode kojima se kombinuju sirovine iz pčelarstva i drugih podsektora podržanih u okviru projekta FARMA II (na primjer, krema od smilja s pčelinjim otrovom, jabučni sok s polenom, pileće meso ili dresing za salatu s medom, voćni jogurti s propolisom i slično).
- Sve stavke navedene u dijelu ‘zajedničke aktivnosti’

Paket 2: Ekonomsko osnaživanje žena, mladih, marginalizovanih grupa i novoosnovanih organizacija

Ciljane aktivnosti koje će biti podržane Paketom 2 u okviru ovog Javnog poziva opisane su u nastavku. Projekat USAID/Sweden FARMA II će podržati finansiranje aktivnosti koje će osnažiti izabrane sektore u BiH omogućavanjem domaće proizvodnje visokokvalitetnih finalnih proizvoda i proizvoda s dodanom vrijednošću.

Podnosioci zahtjeva koji ispunjavaju uslove za ovaj paket mogu podnijeti zahtjeve koji se odnose na jednu ili više ciljnih aktivnosti povezanih s predloženim poljoprivrednim lancima vrijednosti u nastavku:

- Korištenje novih, modernih metoda za poboljšanje proizvodnje i kvaliteta proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda, poput korištenja opreme za preradu sira, sušara, destilerija, vakuumskih mješalica, pakirница, itd.; Primjena inovativnih i novih praksi upravljanja u oblasti proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda, tj. eteričnih ulja, sušenje sirovina, standardizacija proizvodnje krema, šampona itd.;
- Povećanje trenutnog nivoa proizvodnje i prodaje proizvoda s dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda ili uvođenje novih proizvoda (oprema, konsultantske usluge)
- Podrška kvalifikovanim proizvođačkim organizacijama da uvedu relevantne međunarodne standarde i dobiju odgovarajuće certifikate, šireći tako tržišne mogućnosti;
- Izrada materijala za brendiranje i promociju; Organizacija promotivnih događaja; Učestvovanje na sajmovima što će povećati mogućnosti za povećanje prodaje i/ili izvoza, s naglaskom na nova tržišta i sajmove;
- Povećanje broja preduzeća pod upravom/u vlasništvu žena koji prodaju svoje proizvode putem formalnih kanala prodaje;
- Organizacija edukativnih aktivnosti kojima će se poboljšati tehnologija prerade, razvoj novih proizvoda i dodavanje vrijednosti; istraživanje tržišta i vještine poslovnog pregovaranja.

- Ostale inovacije povezane s ekonomskim napretkom s težištem na uloge u kojima se žene ističu.

Osim toga, projekat USAID/Sweden FARMA II podstiče podnosiocima zahtjeva da u zahtjevu razmotre i pomenu neophodne mjere kojima se utiče na ublažavanje ekoloških i klimatskih rizika, kao i da posvete pažnju rodnim aspektima i da imaju veći broj ukupnih direktnih i indirektnih korisnika iz redova žena i mladih, gdje god je to moguće. Projektnim prijedlozima koji su kreirani s ciljem podrške ciljnim grupama u udaljenim, ruralnim područjima biće dodijeljeni dodatni bodovi.

Paket 3: Promotivne i druge relevantne aktivnosti koje imaju za cilj povećanje prodaje

U okviru ovog paketa mogu se podržati sljedeće aktivnosti za koje se očekuje da će imati opipljiv uticaj na prodaju:

- Nacionalne kampanje za promociju potrošnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda proizvedenih u BiH (u zemlji ili inostranstvu);
- Ciljane aktivnosti za promociju prodaje s ciljem povećanja prodaje na prodajnom mjestu;
- Izrada i priprema prodajnih kataloga za sektor;
- Poslovni sastanci (B2B) i studijska putovanja u zemlji;
- Učestvovanje na lokalnim i/ili međunarodnim sajmovima, pojedinačno ili u sklopu nacionalne delegacije;
- Uvođenje priznatih standarda kvaliteta relevantnih za domaće i međunarodno tržište;
- Razvoj ponude za turiste, što će dovesti do veće prodaje bh. poljoprivrednih proizvoda (saloni, posjeta proizvodnim lokacijama, promotivne manifestacije na turističkim destinacijama, kao što su planine, morska obala, jezera i slično);

Za ilustraciju, aktivnosti u okviru ovog paketa mogu uključivati nacionalne kampanje za promociju potrošnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda proizvedenih u BiH, uključujući na primjer kampanju kojom bi se promovisali inovativni načini konzumacije sira, konzumacije svježeg jagodičastog voća tokom ljetnih mjeseci, veća potrošnja mesa peradi tokom zimskih mjeseci i slično. Promotivne aktivnosti mogu biti prekogranične, tako da se, na primjer, može organizovati kampanja za promociju bh. sira na regionalnim tržištima (Hrvatska, Crna Gora, Srbija, Makedonija), organizovanje dana peradarstva BiH u Hrvatskoj (i/ili drugim zemljama) i slično. Predložene aktivnosti mogu biti koncentrisane na određene visoko-frekventne događaje, kao što je Sarajevo Business Forum, Sarajevo Film Festival, sajmovi hrane širom zemlje, zimski sajmovi u Sarajevu / Banjoj Luci / Mostaru / Tuzli, i drugdje.

Nadalje, podnosioci zahtjeva se mogu odlučiti da organizuju druge vrste lokalnih i/ili regionalnih promotivnih događanja, za određene ciljne grupe registrovanih poljoprivrednih proizvođača i prehrambenih preduzeća, kao što je organizacija turneja organske proizvodnje u glavnim potrošačkim centrima. Zahtjevi koji se odnose na agro-turizam također su mogući u okviru ovog Paketa dok god postoji prikaz jasnog uticaja na prodaju proizvoda proizvođačkih organizacija, i dok nadopunjuju, ali se ne preklapaju ili sukobljavaju sa drugim donatorskim inicijativama u turizmu (posebno Via Dinarica). Predložene aktivnosti mogu, na primjer, uključivati organizaciju prodajnih promocija na skijalištima u januaru, s grupom relevantnih lokalnih proizvođača, s određenim nagradnim igrama, degustacijom hrane i drugim načinima kako privući pažnju turista i dovesti do direktne i buduće prodaje.

Ovaj paket može sadržavati i prijedloge koji se odnose na sufinansiranje promotivnih kampanja za izabrane proizvođačke organizacije da bi se povećao ulazak novih proizvoda na police supermarketa.

Izrada i priprema prodajnih kataloga za sektor će se također razmatrati u okviru ovog paketa, posebno katalogi koji su usmjereni na ključne trgovačke lance, specijalizovane maloprodajne trgovine, prodajne agente/distributere i HoReCa (hoteli, restorani, ugostiteljstvo). U ovom slučaju, partneri mogu biti relevantne Privredne komore koje bi mogle organizovati prikupljanje materijala za kataloge, grafički dizajn, štampanje, promotivne manifestacije i organizaciju poslovnih B2B sastanaka s potencijalnim distributerima/kupcima.

Pristup svakoj prethodno opisanoj aktivnosti trebao bi sadržavati kratak opis aktivnosti, razlog učestvovanja, ciljeve i očekivane rezultate. Ako je podnosilac zahtjeva pružalac usluga poslovnog razvoja, zahtjev bi po mogućnosti trebalo da sadrži listu potencijalnih učesnika sa kratkim opisom njihovog poslovanja. Potencijalni učesnici u predloženim aktivnostima trebaju biti izabrani na javnom pozivu (putem otvorenog poziva) i/ili na osnovu detaljnog obrazloženja kriterija po osnovu kojih su izabrani. Pružaoci usluga poslovnog razvoja se podstiču da sačine zahtjeve koji obuhvataju veći broj preduzeća i sadrže više promotivnih aktivnosti.

Prethodno navedene aktivnosti u okviru tri predložena paketa samo **su indikativne prirode** i mogu se proširiti na osnovu procjene potreba potencijalnih korisnika. Podnosioci zahtjeva trebaju imati na umu da postupak odobravanja zahtjeva za grant i potpisivanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava može trajati do 4 mjeseca (ponekad i duže), tako da predloženi raspored aktivnosti treba biti fleksibilan i uključivati alternativna rješenja. U ovom trenutku, očekivani period realizacije je od januara do juna 2020. godine.

1.2.4 Očekivani rezultati

Očekuje se da će sljedeći opšti rezultati biti postignuti zahvaljujući podršci u okviru ovog Poziva:

- Poboľšan pristup novim domaćim i međunarodnim tržištima čime se povećava prodaja, zapošljavanje i izvoz;
- Unaprijeđena primjena međunarodnih standarda sigurnosti i kvaliteta hrane;
- Poboľšan pristup pravovremenom i relevantnom znanju o upotrebi modernih metoda proizvodnje i primjeni novih, inovativnih tehnologija, poštivanju minimalnih regulatornih standarda i boljem planiranju na nivou agrobiznisa;
- Poboľšane marketinške prakse i brendiranja proizvoda

Takođe se očekuje da će sljedeći specifični rezultati biti postignuti zahvaljujući podršci u okviru ovog Poziva.

Paket 1: Inovacije u poljoprivredi

Očekuje se da 10 organizacija u sektorima mljekarstva, voća i povrća, ljekobilja, pčelarstva ili peradarstva bude podržano u uvođenju inovativnih praksi, pametnih tehnologija za borbu protiv klimatskih promjena ili rješenja za poboljšanje zaštite životne sredine.

U zahtjevima za dodjelu bespovratnih sredstava biće određeni rezultati aktivnosti i dato objašnjenje na koji način i u kojoj mjeri se očekuje da oni generišu ove sveukupne ciljeve poslovnih rezultata. Za svaku predloženu aktivnost, podnosilac zahtjeva će također predložiti ciljne indikatore iz sljedećih oblasti (ako i gdje se očekuju):

- Uvođenje novih tehnologija ili inovativnih proizvodnih praksi;
- Povećani prinosi i profitabilnost zbog uvođenja inovacija; Povećana površina pod usjevima;
- Poboljšana diversifikacija i dodavanje vrijednosti (povećan nivo prerade); Uvođenje novih proizvoda na tržište;
- Povećana prodaja i/ili izvoz; Prednost će imati organizacije sa etabliranom prodajom i sposobnošću da u kratkom roku ostvare značajne prodajne rezultate. FARMA II će koristiti zvanične bilanse uspjeha koji se dostavljaju AFIP/APIF-u za verifikaciju promjene.
- Povećana zaposlenost;

Od podnosioca zahtjeva se očekuje da dostavi dovoljno informacija koje mogu pokazati na koji način će realizacija predloženih aktivnosti dovesti do konkretnih predloženih rezultata.

Paket 2: Ekonomsko osnaživanje izabranih ciljnih grupa

Očekuje se da će biti podržano oko 10 organizacija koje ispunjavaju uslove za ovaj paket i koje djeluju u sektorima mljekarstva, voća i povrća, ljekobilja, pčelarstva ili peradarstva sa uvođenjem rješenja za dodavanje vrijednosti i poboljšanje njihovog pristupa tržištima.

Očekuje se da će kandidati povećati produktivnost, profitabilnost i prodaju u izabranim lancima vrijednosti. Stoga se očekuje daljnje povećanje proizvodnje proizvoda sa dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda u BiH i paralelno s tim da se istraže i nove tržišne mogućnosti radi osiguranja sigurnog plasmana proizvedene robe. Međutim, konačni rezultati su:

- Nove investicije u izabranim lancima vrijednosti u BiH (mljekarstvo, voće i povrće, ljekobilje, pčelarstvo ili peradarstvo);
- Primijenjene nove tehnologije koje poboljšavaju kvalitet proizvoda s dodanom vrijednosti i finalnih proizvoda;
- Osnaživanje kroz stvaranje uslova za stalno zaposlenje;
- Ispunjavanje zahtjeva tržišta kroz povećan broj uvedenih standarda i dobijenih sertifikata;
- Poboljšani finalni i proizvodi s dodanom vrijednosti;
- Poboljšana poljoprivredna infrastruktura u odabranim lancima vrijednosti;
- Poboljšan marketing, ambalaža i brendiranje finalnih proizvoda, što ih čini konkurentnim na tržištu;
- Povećana domaća prodaja kroz formalne kanale;

Paket 3: Promocije i ostalo

Očekuje se da 12 proizvođačkih organizacija i pružaoaca usluga poslovnog razvoja bude podržano u organizaciji promotivnih i drugih relevantnih aktivnosti opisanih u Paketu 3. Očekivani rezultati su bolja vidljivost, povećana prodaja i izvoz i poboljšana ukupna konkurentnost organizacija koje djeluju u sektoru mljekarstva, peradarstva, voća i povrća, ljekobilja i meda.

1.2.5 Praćenje uspješnosti

Od podnosioca zahtjeva će se tražiti da podnose redovne izvještaje o aktivnostima koje su predložene i podržane bespovratnim sredstvima FARMA II, kao i o postignutim rezultatima.

Praćenje je od suštinskog značaja da bi se sve projektne aktivnosti mogle realizovati na vrijeme i da bi se mogli ostvariti predviđeni rezultati. Iz tog razloga kandidati moraju redovno dostavljati izvještaj koji obuhvata sljedeće pokazatelje:

1. Povećanje prodaje i/ili izvoza;
2. Broj proizvođačkih organizacija i grupa poljoprivrednika koji su uveli i primjenjuju standarde kvaliteta i sigurnosti hrane (GlobalGAP, GRASP, HACCP, Halal, IFS, Organic, ostali);
3. Povećanje zaposlenosti;
4. Nove investicije kao rezultat realizacije projekta;

Očekuje se da podnosioci zahtjeva u najmanju ruku uključe isti set indikatora u svom projektu za mjerenje dostignuća koja će biti rezultat ove dodjele bespovratnih sredstava, ali podnosioci zahtjeva mogu dodati dodatne specifične indikatore kao što su:

- Broj žena, mladih i/ili marginalizovanih grupa koje primaju podršku;
- Uvođenje novih proizvoda i/ili uvođenje nove proizvodne tehnologije;

Sekcija 2 – Informacije o grantu

Ovisno o raspoloživosti sredstava, Projekat namjerava obezbijediti bespovratna sredstva za Inovacije u poljoprivredi, ekonomsko osnaživanje izabranih ciljnih grupa, te promociju i druge relevantne aktivnosti usmjerene na povećanje prodaje u poljoprivredi. Očekuje se da će sredstva granta biti dodijeljena na period od 6 mjeseci. Prema tome, očekivani period realizacije aktivnosti po ovom grantu je od januara do juna 2020. godine. Projekat FARMA II predviđa da će se u okviru ovog poziva dodjeljivati standardni grantovi i/ili grantovi fiksnog iznosa. Pojedinačni grantovi neće prelaziti iznos od 50.000\$ (protuvrijednost u KM). Minimalan iznos sredstava je 5.000\$. Za zakonski registrovana novootvorena preduzeća (registrovana prije manje od 2 godine sa bar jednim finansijskim izvještajem), pojedinačni grantovi neće prelaziti iznos od 10.000\$. Podnosioci zahtjeva mogu kombinovati stavke iz različitih paketa u istom zahtjevu. **Ukupni fond za bespovratna sredstva iznosi oko 1.200.000\$.**

Sekcija 3 – Informacija o kvalifikovanosti

Bespovratna sredstva projekta FARMA II mogu se dodijeliti **proizvođačkim organizacijama** koje ostvaruju mjerljiv uticaj na prodaju i **pružaočima usluga poslovnog razvoja** (kao što su agencije za certifikaciju i marketinške aktivnosti) pod uslovom da su zakonski registrovane u BiH i priznate zakonima BiH. **Vladine organizacije i institucije nisu kvalifikovane** za dobijanje finansijskih sredstava u okviru ovog poziva.

Od *kvalifikovanih organizacija* se zahtijeva da ispunjavaju uslove Opisa programa, zadataka i rezultata i da imaju zadovoljavajuću evidenciju uspješnosti i evidenciju integriteta i poslovne etike. Podnosioci zahtjeva moraju ispuniti sljedeće minimalne uslove:

- A. Biti registrovani kao privatno preduzeće ili zadruga koja se bavi proizvodnjom ili preradom mlijeka, mliječnih proizvoda, voća i povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja i/ili meda, peradarskih proizvoda s najmanje 3 godine iskustva u ovom sektoru (i s revidiranim finansijskim izvještajima za posljednje dvije godine);

ILI

Biti registrovan pružalac usluga (preduzeće, nevladina organizacija, udruženje, itd.) koji se bavi proizvodnjom ili preradom mlijeka, mliječnih proizvoda, voća i povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja, peradarskih proizvoda i/ili meda; Ovi pružaoci usluga moraju dokazati da imaju iskustva u provođenju jedne ili više indikativnih aktivnosti opisanih u ovom Javnom pozivu (po mogućnosti vezano za poljoprivredni sektor) i moraju predočiti uredne finansijske izvještaje za posljednje dvije godine;

ILI

Biti novoosnovan agrobiznis koje je zakonski registrovan duže od jedne godine i koji ima dovoljan kapital da učestvuje u podjeli troškova predloženih aktivnosti; ovi novoosnovani agrobiznisi moraju imati pozitivne finansijske izvještaje za najmanje jednu godinu (2018);

- B. Potvrditi da u potpunosti udovoljavaju zahtjevima u pogledu zaštite životne sredine projekta FARMA II, koji će biti dostavljeni izabranim kandidatima.
- C. Biti u mogućnosti da obezbijede sredstva za podjelu troškova ove aktivnosti u iznosu od najmanje 50% za svu opremu (za ostale aktivnosti spomenute u ovom pozivu, poput promocije ili certifikacije, učešće u troškovima nije potrebno, ali će donijeti dodatne bodove podnosiocima zahtjeva);

Pored gore navedenih kriterija, svi podnosioci zahtjeva moraju uzeti u obzir potencijalne poremećaje na tržištu predlaganjem aktivnosti koje će koristiti cijelom lancu vrijednosti ili podsektoru. Podnosilac zahtjeva mora pokazati svoju spremnost za ublažavanje potencijalnog narušavanja tržišta mjerama koje će malim poljoprivrednicima omogućiti da imaju veći socijalni uticaj ili većem broju proizvođačkih organizacija što vodi razvoju sektora ili lanca vrijednosti.

Projekat FARMA II osigurava jasne, transparentne i konkurentne procedure za dodjelu bespovratnih sredstava, a jedno od ključnih pitanja je narušavanje tržišta. Zahtjevi se ocjenjuju i odobravaju s ciljem izbjegavanja narušavanja tržišta ili favorizovanja jednog proizvođača, poslovne grupe ili interesa nad drugima.

Podobne organizacije se moraju pridržavati i sljedećih uslova:

- Pokazati sposobnost da doprinesu ciljevima projekta FARMA II i provedu predložene aktivnosti u skladu sa politikama i praksama USAID-a;
- Prikazati uredno finansijsko, administrativno i tehničko upravljanje u vidu sistema kontrola koji štiti imovinu, sprečava prevare i gubitke i u funkciji je postizanja ciljeva granta;
- Imati tekući i aktivan bankovni račun ili se obavezati da će ga otvoriti i njime odgovorno upravljati kao uslov za dodjeljivanje granta;
- Pružati robe/usluge u okviru uobičajenog poslovanja;
- Djelovati u konkurentnom okruženju i potvrditi fer tržišnu vrijednost roba ili usluga;
- Predstavnici organizacije moraju potpisati sve obavezne potvrde.
- Prije dodjele bilo kakvih bespovratnih sredstava u okviru ovog Javnog poziva, od uspješnih podnosilaca zahtjeva tražiće se da potpišu potvrdu o finansiranju terorizma, kojom se potvrđuje da organizacija podnosioca zahtjeva ne pruža i nikada nije pružala pomoć teroristima za terorističke aktivnosti. Od uspješnih podnosilaca zahtjeva može se također zahtijevati da potpišu druge potvrde koje se odnose na dodjelu. Potvrde su priložene uz Javni poziv kao Dodatak A.

Nepodobne organizacije su:

- Pravna lica koja su u prošlosti zloupotrijebila sredstva USAID-a ili Švedske Vlade;
- Organizacije koje zagovaraju, promovišu ili prihvaćaju anti-demokratske politike ili nelegalne aktivnosti;
- Političke stranke ili institucije;
- Organizacije koje namjeravaju koristiti sredstva granta u religijske svrhe;
- Međunarodne javne organizacije;
- Vladine organizacije i institucije;
- Pojedinci.

Neprihvatljivi troškovi:

Sredstva iz projekta FARMA II se ne mogu koristiti za sljedeće:

- Isključivo za profitne djelatnosti u kojima se ne ostvaruju nikakve druge koristi od bespovratnih sredstava;
- Vojna oprema;
- Oprema za nadzor i praćenje;
- Robe i usluge za podršku policije i druge aktivnosti usmjerene na provođenje zakona;
- Oprema i usluge namijenjeni za pobačaje;
- Luksuzna roba i kockarska oprema;
- Oprema za modifikaciju vremenskih prilika;
- Privatne ceremonije, zabave, proslave ili troškovi "reprezentacije" (troškovi razonode);
- Nabavka zabranjenih roba kao što su neki poljoprivredni proizvodi, motorna vozila, farmaceutski proizvodi, kontraceptivna sredstva, korištena oprema i vještačka đubriva, bez prethodnog pribavljanja odobrenja Direktora odjeljenja za ugovore USAID-a;
- Nabavka robe ili usluga iz zemalja ili od dobavljača koji se nalaze na listi zabranjenih, suspendovanih ili nepodobnih podizvođača. Lista se može naći na internet stranici System

for Award Management (SAM) na <https://www.sam.gov/> ili na U.S. Department of Treasury Office of Foreign Assets (OFAC) na <http://sdnsearch.ofac.treas.gov/Default.aspx>.

- Prethodne obaveze i/ili dugovanja ili kazne koje su izrečene primaocu granta;
- Alkoholna pića;
- Nabavke ili aktivnosti koje nisu neophodne za postizanje ciljeva granta koju je utvrdio projekat FARMA II;
- Polovna oprema.

Dodatni kriteriji podobnosti za ovaj Javni poziv definisani su na sljedeći način:

- Organizacije proizvođača koje su već iskoristile grant u programu FARMA II i/ili u bilo kojem prethodnom programu USAID-a i Vlade Švedske mogu se prijaviti za dodjelu ovog granta **samo** ako obezbijede minimalni udio troškova u iznosu od 50% za sufinansiranje SVIH aktivnosti. Te organizacije treba da uključe određen broj malih poljoprivrednih proizvođača i/ili zanatskih organizacija koji će imati direktnu korist od ovog granta. Tehnički tim projekta FARMA II vrši nadzor i praćenje implementacije bespovratnih sredstava provjerom precizne liste korisnika koju dostavlja podnosilac zahtjeva koji su spremni učestvovati u ovoj aktivnosti.

Sekcija 4 – Informacije o zahtjevu i procesu podnošenja zahtjeva

Podnosioci zahtjeva trebaju dostaviti zahtjeve u pisanoj formi elektronskim putem na e-mail adresu: grants@farmabih.ba. Elektronski zahtjevi treba da budu sačuvani kao posebne datoteke u Microsoft Word ili ekvivalentno tome i PDF formatu. **Krajnji datum za dostavljanje zahtjeva je 4. oktobar 2019. godine, a krajnje vrijeme za dostavljanje zahtjeva je do 16:00h po lokalnom bh. vremenu.** Zakašnjeli zahtjevi se neće razmatrati. **Pored slanja elektronskim putem, podnosioci zahtjeva trebaju dostaviti zahtjeve i u štampanoj formi na jednu od sljedećih adresa:**

USAID/Sweden FARMA II Fra Anđela Zvizdovića 1B/18 71000 Sarajevo	USAID/Sweden FARMA II Vidovdanska bb/1 (Poslovni centar Krajina) 78000 Banja Luka
--	---

Za svaku predloženu aktivnosti, podnosilac zahtjeva će predložiti ciljne indikatore u sljedećim oblastima:

- Povećana prodaja i/ili izvoz i potencijal za stvaranje prihoda;
- Povećan pristup međunarodnom i/ili domaćem tržištu;
- Povećan broj stalno zaposlenih radnika na farmi i sezonskih radnika kao rezultat provođenja aktivnosti;
- Povećan broj žena i mladih i osoba sa invaliditetom koji učestvuju u ovom programu;
- Uvođenje novih proizvoda i/ili primjena nove proizvodne tehnologije;
- Povećani prinosi i produktivnost;
- Uvođenje međunarodnih standarda ili sistema upravljanja za sigurnost hrane;
- Uvođenje mjera za ublažavanje rizika od klimatskih promjena.

Da bi projekat bio finansiran od strane projekta USAID/Sweden FARMA II, on bi trebalo da sadrži sljedeće elemente, ako je relevantno:

- Spremnost za uvođenje novih proizvodnih tehnologija i demonstriranje prednosti (ako ih ima) za učesnike u izabranom lancu vrijednosti;
- Spremnost za pružanje pomoći mladim poljoprivrednim proizvođačima i/ili ženama (na primjer, u vidu obuke) za povećanje proizvodnje ciljnog proizvoda. Ova aktivnost će doprinijeti ublažavanju poremećaja na tržištu.
- Otvorenost da se drugima u istoj djelatnosti pokažu nove prakse koje su implementirane kao rezultat projekta. Ova aktivnost će doprinijeti ublažavanju poremećaja na tržištu.

Svi zahtjevi koji se šalju kao odgovor na ovaj Poziv sastoje se od tehničke ponude i finansijske ponude. Tehnička ponuda ne smije biti duža od 20 stranica. Od podnosioca zahtjeva se očekuje da u zahtjevu pokaže sljedeće:

- a) **Usklađenost sa projektnim ciljevima Javnog poziva i projekta FARMA II:** Predložene aktivnosti karakteriše usklađenost sa ciljevima navedenim u Javnom pozivu i projektu FARMA II i one doprinose njihovom ispunjavanju. Predloženi indikatori su objektivno mjerljivi, jasni i relevantni, a metodologija mjerenja rezultata projekta je odgovarajuća i efikasna.
- b) **Izvodljivost pristupa:** Predložena metodologija odražava razumijevanje opisa i opsega Javnog poziva. Osmišljene intervencije su odgovarajuće, a rezultati/ključne tačke konkretne i ostvarive. Plan realizacije obuhvata zadatke/aktivnosti koji su jasno opisani i organizovani po smislenom i logičkom redoslijedu; predloženi vremenski rokovi omogućavaju maksimiziranje resursa i vremena i jasno su dodijeljeni osoblju.
- c) **Narušavanje tržišta:** Predložena aktivnost jasno definiše na koji način će podnosilac zahtjeva ublažiti svako potencijalno narušavanje tržišta uzrokovano dodjelom granta. Podnosilac zahtjeva je dužan pokazati svoju spremnost za ublažavanje bilo kakvog potencijalnog narušavanja tržišta do kojeg može doći zbog finansijske pomoći koja se dodjeljuje poslovnom subjektu, a koja mu može omogućiti konkurentsku prednost u odnosu na slična preduzeća u lancu vrijednosti. To treba (u najmanju ruku) uključivati prijedlog mjera koje treba preduzeti, a koje će osigurati da stvarni trošak investicije rezultira većom povećanom direktnom i indirektnom vrijednošću i koristima kako za organizaciju, tako i za ostale korisničke grupe i/ili širu poljoprivrednu ili seosku zajednicu unutar koje će se provoditi investicija, npr. kao što je bilo koja povezana socijalna infrastruktura u zajednici, obuke ili slična „javna dobra“ (tj. ekonomsko-socijalne, nekomercijalne koristi).
- d) **Održivost/finansijska samostalnost:** Zahtjevi će se ocjenjivati s obzirom na to u kojoj mjeri će finansirana aktivnost rezultirati izgradnjom i jačanjem kapaciteta lokalnih organizacija te da li je sama aktivnost održiva ili će potaknuti ekonomsku održivost organizacije. Traženi udio troškova je minimalno 50% ukupnih troškova investicije. Predloženi elementi podjele troškova relevantni su za ciljeve programa i pokazuju predanost organizacije ulaganju resursa u program. Zahtjev obuhvata logičan i izvediv prijedlog koji opisuje kako će se ispuniti obaveze

u pogledu podjele troškova. Ako se očekuje prihod, prijedlozi za prikupljanje programskih prihoda trebaju biti efikasni i realni.

- e) **Ravnopravnost polova:** Zahtjevi će se ocjenjivati s obzirom na to u kojoj mjeri će financirana aktivnost rezultirati unapređenjem na planu ravnopravnosti spolova. U skladu s politikom ravnopravnosti polova i osnaživanja žena USAID-a, te politikom švedske vlade o ravnopravnosti polova i pravima i ulozi žena u međunarodnoj razvojnoj saradnji Švedske, mali grantovi projekta FARMA II podržavaju mogućnosti osnaživanja, motivisanja i aktiviranja muškaraca i žena za ublažavanje bilo kakve rodne nejednakosti.
- f) **Pitanja zaštite životne sredine:** Za pomoć dobivenu u okviru ovog Javnog poziva podnosilac zahtjeva će se pridržavati USAID-ovih zahtjeva za zaštitu životne sredine u skladu sa CFR 216, naime, Početno ispitivanje životne sredine odobreno od strane projekta FARMA II i Programsko ispitivanje životne sredine (eng. Programmatic Environmental Assessment (PEA)) odobreno od strane projekta FARMA II i Izvještaj o procjeni uticaja pesticida i akcioni plan sigurnije upotrebe (eng. Pesticide Evaluation Report and Safer Use Action Plan - PERSUAP), prema uputama projekta FARMA II. Konkretno, mora se pridržavati sljedećeg:
1. FARMA II Programska procjena životne sredine (eng. Programmatic Environmental Assessment - PEA), Odjeljak 7.3.1. (b), gdje svaka tehnička pomoć mora promovisati Dobre poljoprivredne prakse (eng. Good Agricultural Practices - GAP's),
 2. Svi savjeti koji se tiču kontrole štetočina moraju se pridržavati Izvještaja o procjeni uticaja pesticida i akcionog plana sigurnije upotrebe (eng. Pesticide Evaluation Report and Safer Use Action Plan - PERSUAP), odobrenog od projekta FARMA II. Samo se pesticidi koji su odobreni u PERSUAP izvještaju mogu koristiti i preporučiti tokom programa obuke, uključujući materijale koje pripremi nosilac projekta. Politika USAID-a je da svi savjeti vezani uz kontrolu štetočina moraju slijediti principe Integralne kontrole štetočina (eng. Integrated Pest Management - IPM).
 3. Odobrena lista pesticida zajedno sa kompletnim PERSUAP izvještajem biće dostavljena izabranim nosiocima projekta prije potpisivanja ugovora i u potpunosti će se poštovati.
- g) **Očekivani rezultati:** Grantovi će se dodjeljivati za aktivnosti koje će imati najveći doprinos većoj konkurentnosti ciljanog(ih) sektora primjenom novih tehnologija, dobrih poljoprivrednih praksi, povećanjem prodaje i izvoza, povećanjem broja poljoprivrednih gazdinstava i direktnim zapošljavanjem, prilagođavanjem na klimatske promjene i smanjenjem rizika i promovisanjem najboljih praksi zaštite životne sredine. U zahtjevima za dodjelu bespovratnih sredstava biće određene izlazne vrijednosti aktivnosti i dato objašnjenje na koji način i u kojoj mjeri se očekuje da će one generisati sve definisane rezultate.

4.1 Postupak podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva

Sve kvalifikovane zainteresovane strane mogu se prijaviti za podršku definisanu ovim Pozivom. Svi zahtjevi moraju ispuniti sljedeće minimalne uslove:

1. Maksimalan iznos bespovratnih sredstava koji se traži od projekta USAID/Sweden FARMA II ne bi trebao preći 50.000 \$ za profitne i neprofitne organizacije. Za novoosnovane proizvođačke organizacije, ovaj iznos ne bi trebao preći 10.000 \$ za pojedinačni grant.
2. Učešće projekta FARMA II trebalo bi da bude najviše 50% ukupnih troškova projekta.
3. NE MOŽE se financirati korištena oprema.
4. Podnosioci zahtjeva moraju dostaviti bilanse stanja i uspjeha (ili druge relevantne finansijske podatke) za posljednje tri godine, u kojima je prikazano pozitivno poslovanje; Novoosnovana preduzeća moraju dostaviti zvanične finansijske izvještaje za najmanje jednu godinu uspješnog poslovanja.
5. Sredstva projekta FARMA II biće refundirana podnosiocu zahtjeva ili plaćena direktno dobavljaču tek nakon nabavke i ugradnje opreme ili nakon isporuke konkretnih usluga i nakon dostavljanja sve neophodne dokumentacije kao što su fakture, računi, itd. Za sve fiksne iznose, sredstva projekta FARMA II biće refundirana tek nakon dostizanja definisanih isporuka/ključnih tačaka.
6. Zahtijevani format zahtjeva sadržan je kao Dodatak B – Puna prijava za grant i Obrazac budžeta

Sekcija 5 – Informacije o obradi zahtjeva

Zahtjevi će se ocjenjivati na osnovu utvrđenih kriterija u nastavku. Kriteriji su utvrđeni u skladu sa zahtjevima ovog Javnog poziva. Napominjemo podnosiocima zahtjeva da ovi kriteriji služe za: (a) utvrđivanje značajnih pitanja koja podnosilac treba obraditi u svom zahtjevu za grant; i (b) uspostavljanje standarda po kojima će se svi zahtjevi ocjenjivati.

Ukoliko bude neophodno Projekat FARMA II može tražiti pojašnjenje i dodatne materijale od podnosioca zahtjeva čiji zahtjevi budu imali realne izgleda da budu uključeni u daljnji proces za dodjelu grant sredstava. Početak razgovora o grantu treba se posmatrati kao dio procesa procjene i neće predstavljati naznaku odluke niti obaveze od strane Projekta da dodijeli grant sredstva podnosiocu zahtjeva sa kojim se vodi razgovor.

5.1 Kriteriji za ocjenu

Po ovom Javnom pozivu će se koristiti sljedeći kriteriji za ocjenu:

1. *Dosljednost ciljevima, rezultatima i indikatorima uspješnosti projekta FARMA II:* Težište bi trebalo da bude naročito na povećanju prodaje, izvoza, zaposlenosti (posebno mladih i žena) i privlačenju investicija.
2. *Usklađenost sa tehničkim kriterijima tipičnim za dati sektor*
3. *Rezultati koji se planiraju postići:* Predstavljaju rezultate koji su povezani sa ciljevima granta i opis načina njihovog mjerenja i izvještavanja o njima.
4. *Kompatibilnost sa uslovima za pristupanje EU.*
5. *Kompatibilnost sa odjeljkom 613. Zakona o dodjeli sredstava za FY 08 SAD-a:* FARMA II ima za cilj povećanje izvoza u ciljanim poljoprivrednim i prehrambenim podsektorima i

omogućavanje partnerstva s postojećim i novim stranim ulagačima, dakako ne očekuje se da će ulaganja i pomoć u promociji izvoza u okviru projekta FARMA II negativno uticati na američke kompanije ili radna mjesta s obzirom da je većina bh. izvoznika i investitora u poljoprivredno-prehrambenom sektoru fokusirana na EU i zemlje u okruženju, a samo neznatan udio njihovih proizvoda se izvozi u SAD, tako da se ne očekuje gubitak radnih mjesta u SAD-u kao rezultat aktivnosti projekta FARMA.

6. *Izvodljivost koncepta i pristupa:* kvalitet i izvodljivost zahtjeva u smislu primjerenosti predložene tehnologije i inovativnosti; takođe će biti ocijenjeni predloženi mehanizmi za praćenje i ocjenu sa objektivno mjerljivim pokazateljima.
7. *Kapaciteti za upravljanje i realizaciju:* dokaz o kapacitetima da se provedu i ostvare predložene aktivnosti. Procjena će se zasnivati na stručnom profilu, kvalifikacijama, ugledu, adekvatnosti i vještinama ključnog osoblja.
8. *Potencijal za nadogradnju/repliciranje*
9. *Potencijal za ublažavanje potencijalnog narušavanja tržišta:* dokaz o sposobnosti podnosioca zahtjeva da ponudi praktična rješenja koja osiguravaju da je vrijednost koja se stvara predloženom aktivnošću veća od stvarnih troškova aktivnosti/ulaganja. Ponuditi razumno objašnjenje o tome na koji način projekat sa ostvarenim koristima doprinosi široj poljoprivrednoj i ruralnoj zajednici.
10. *Budžet:* u kojoj mjeri prijedlog budžeta jasno i razumno odražava optimalno korištenje sopstvenih i grant sredstava; Ponuditi razumno učešće u troškovima u skladu sa prirodom predložene aktivnosti i mogućnostima podnosioca zahtjeva da učestvuje i iskoristi sredstva u najvećoj mogućoj mjeri; Svi članovi komisije za tehničku ocjenu će detaljno razmotriti budžet kako bi se uvjerali da predloženi troškovi tehnički imaju smisla, da su direktno povezani sa aktivnošću, te da su razumni i neophodni.
11. *Rodna i omladinska komponenta:* u kojoj mjeri finansirana aktivnost obuhvata rodnu i omladinsku komponentu ili ima snažnu posvećenost uključivanju žena i mladih kao krajnjih korisnika.
12. *Razmatranje pitanja životne sredine:* uvrštavanje strategija prilagođavanja i smanjenja rizika klimatskih promjena u odgovarajuće aktivnosti i promovisanje najboljih praksi zaštite životne sredine

Izbor podnosioca zahtjeva za dodjelu sredstava vrši imenovana Komisija za izbor kandidata za dodjelu grantova projekta FARMA II. Prije dodjele bilo kojeg ugovora o dodjeli granta, projekat mora dobiti prethodno odobrenje USAID-a.

Sekcija 6 – Informacije o dodjeljivanju i administrativne informacije

6.1 Dodjela bespovratnih sredstava

Izabrani podnosioci primiće pismeno obavještenje od direktora fonda za grantove kojim će se podnosiocu(ima) saopštiti da Projekat namjerava dodijeliti grant sredstva bez pregovaranja, ili da Projekat namjerava stupiti u pregovore sa podnosiocem zahtjeva u smislu moguće dodjele grant sredstava. Pregovori koji se vode nakon primljenog zahtjeva za grant ne predstavljaju obavezu za

Projekat da dodijeli grant sredstva. Podnosioci koji ne budu odabrani će biti obaviješteni u pismenoj formi od strane direktora fonda za grantove.

Svaka dodjela bespovratnih sredstava podliježe uslovima i rokovima Glavnog ugovora USAID/Sweden Projekta razvoja tržišne poljoprivrede II (FARMA II), 2CFR 200 Standardne odredbe za neameričke i nevladine primaocce.

Objavljivanje ovog Javnog poziva ne predstavlja obavezu davanja granta od strane Pojekta ili Američke vlade, niti obvezuje Američku vladu da plati troškove koji su nastali u procesu pripreme i podnošenja zahtjeva.

6.2 Finansiranje

Svi grantovi će se ugovoriti, denominirati i finansirati u konvertibilnim markama (KM).

Isplate će biti izvršene u formi refundiranja po okončanju prethodno definisanih ključnih tačaka nakon potpisivanja ugovora o grantu.

Važno je napomenuti da će plaćanje biti izvršeno samo ako su:

- I. Aktivnosti (ključne tačke) u potpunosti završene;
- II. Zahtjevi za bespovratna sredstva u okviru poziva FARMA II kvalifikovani.

Prijave za grant treba da budu praćene detaljnim i realističnim budžetom kako je opisano u Dodatku B.

Sekcija 7 – Ovlašćenja/Važeći propisi

Grantovi Projekta FARMA II neameričkim organizacijama rukovode se smjericama iz USAID-ovog automatiziranog direktivnog sistema (ADS), Odjeljak 302.3.5.6, “Grantovi pod ugovorima”, ADS Glava 303, “Grantovi i sporazumi o saradnji sa nevladinim organizacijama”, i sa Standardnim odredbama USAID-a koje se primjenjuju na neameričke nevladine organizacije. Ove odredbe se mogu naći na web stranici USAID-a <http://tiny.cc/provisions303>. ADS 303 navodi još dva dodatna regulatorna dokumenta:

- A. 2 CFR 200 Jedinstveni administrativni zahtjevi, principi troškova i zahtjevi revizije za federalne dodjele sredstava
- B. 2 CFR 700 USAID Jedinstveni administrativni zahtjevi, principi troškova i zahtjevi revizije za federalne dodjele sredstava

Kompletan tekst ovih dokumenata može se naći na <http://tiny.cc/regulations>. Projekat FARMA II ima obavezu da osigura da sve organizacije koje primaju sredstva iz grantova USAID-a budu u skladu sa smjericama navedenim u ovim propisima, u mjeri u kojoj se mogu primijeniti na rokove i uslove njihovih grantova.

Objava ovog Javnog poziva ne predstavlja obavezu projekta FARMA II u smislu dodjele granta niti ga obavezuje da plaća troškove nastale kod pripreme i dostavljanja prijave za grant. Nadalje, FARMA II zadržava pravo da odbije bilo koju ili sve prijave koje zaprimi. Svi troškovi pripreme i dostavljanja prijave idu isključivo na račun i rizik kandidata koji se prijavljuje. Dodjela granta zavisi od raspoloživosti sredstava.

Sekcija 8: Dodaci

Dodatak A: Potvrde

Dodatak B: Puna prijava za grant i Obrazac budžeta (sadržan u Obrascu prijave za grant)

Dodatak C: Potvrda o osiguravanju jednakih mogućnosti za sve podnosiocce zahtjeva